

rec-Orel Godina. Tem govorom je sledila telovadba naših Orlov in Orlic. Tabor v Dobri vasi je obkroževal med zborovanjem naš aeroplan, iz katerega je delil general Maister budilne listke Korošcem in Korošicam. Ob sklepu tabora so pozdravljali udeležence: prvoorilec za Koroško Šmodej, ki je prinesel iz Beograda zborovalec pozdrave dr. Korošca. Govorili so še razni govorniki, med zadnjimi je zaključil tabor župnik Poljanec, ki se je zahvalil Orlov, da so navdušili s svojim nastopom koroško mladino. Po taboru se je vršila med sviranjem vojaške godbe veselica. Prvi orlovski tabor na Koroškem bo ostal za Korošce nekaj nezabnega.

Vestnik S. K. S. Z.

Krčevine pri Mariboru. V nedeljo, dne 5. oktobra, popoldne ob 4. uri se vrši v krčevinski šoli zborovanje Jugoslovanske Strokovne Zveze. Delavci in viničarji iz Krčevin in Lajtersberga, kakor tudi vsi drugi, ki se zanimajo za to organizacijo, v nedeljo na svidenje!

Puščava. Tukaj se je v nedeljo, dne 28. 9., po sv. maši vršil shod za delavstvo, ki je bil za tukajšnje razmere dobro obiskan. Tajnik mariborskega okrožja JSZ je obrazložil navzočim važnost organizacije ter namen in cilje Jugoslovanske Strokovne Zveze. Ustanovila se je nova skupina, h kateri je takoj pristopilo večje število delavstva iz Puščave in St. Lovrenca in kakor je upati, bo tudi tukaj z ustanovitvijo nove skupine Jugoslovanske Strok. Zveze se pričelo med delavstvom novo življenje in združilo vse pošteno misleče delavstvo pod zastavo Jugoslov. Strokovne Zveze.

Dopisi.

Orehova vas pri Mariboru. Dne 28. septembra se je vršil pri nas zelo dobro obiskan shod. Zbrali so se najuglednejši posestniki iz cele slivniške župnije. Shod je spretno vodil g. M. Kmetec, ki je tudi govoril o važnosti Kmečke Zveze ter podučno razlagal o kužni bolezni slinovki in o organizaciji Kmečke Zveze ter priporočal mnogo dobrih nasvetov, posebno o živinoreji in o izboljšanju pasme. G. Franc Pišek je pa odgovarjal na različna vprašanja. Sklenilo se je ustanoviti bikorejsko zadruge, napraviti domačo mlekarino in sploh izboljšati kmetijstvo. Posestniki so prosili načelnika Kmetijske Zadrage, da jim oskrbi za seme črno ajdo. Nato je sledila volitev krajevnega odbora. Izvoljeni so bili: predsednik Franc Pišek, državni poslanec; podpredsednik Franc Maršič; tajnik M. Kmetec; blagajnik I. Kolman. Po obširni debati sklenile so se sledeče resolucije: 1. Odločno protestiramo proti vsaki novi stranki, v katero nimamo nobenega zaupnika in ki ima namen, nas razcepiti in brezverstvo širiti ter nasprotnikom pomagati do mandatov. 2. Mi popolnoma zaupamo Jugoslovanskemu klubu. 3. Deželna vlada naj nemudoma odredi, da se električna moč izpelje tudi za naše kmete.

Sv. Bolfenk v Slov. gor. Dne 28. septembra se je za domačo župnijo in bližje okolico ustanovila potrebna podružnica Kmetijske družbe. G. inž. Taučar nam je v enournem govoru pojasnil pomen in namen Kmetijske družbe. Za načelnika je bil izvoljen Jakob Čuček, župan in kmet v Tronovski vasi. Zdaj pa le skupaj vsi, ki ste enih misli, da z združenimi močmi izboljšamo svoj bedni položaj!

Sv. Bolfenk v Slov. gor. Veselica izobraževalnega društva dne 21. septembra se je obnesla zelo dobro. Igralci in pevci so rešili svojo nalogo prav lepo. Hvala jim za ves trud! Hvala tudi govorniku g. župniku Gomilšek. Vsestransko priznanje gre še mladi jugoslovanski godbi iz Maribora. Vse je bilo lepo, samo občinstvo naj prihodnjič med igro ali govorom manj govori! Hudo nalivje po končani predstavi je sicer nagajalo precej, pa prineslo je tudi marsikaj smešnega — samo, da tega ne obesimo na veliki zvon!

Sv. Andraž v Slov. gor. Ne vem, kje smo, na Turškem ali Hrvatskem ali še na Slovenskem. Ko se je vrnil naš poštar, g. Zorko, se je potegoval takoj za poštarsko mesto, in ga je tudi dobil; g. Postrak, ki je v vojnem času vzorno in skrbno opravljaj postalno službo, si je moral iskati drugod kruha in mesta. Mislili smo, da bo ostal vzorni red na pošti; a zelo smo se zmotili; g. Zorko skrbi pač za svojo trgovino, z njegovim neredom na pošti pa ne moremo biti zadovoljni. Gospod Zorko se je potem potegoval še za vozno pošto; obrnil se je na vse tukajšnje vplivnejše osebe, da naj podpirajo njegovo prošnjo, obljubljal je nebesa na zemlji — in zdaj ko je dobil vozno pošto v svoje roke, kako izpolnjuje svojo obljubo? Ko je imela gospa Rola vozno pošto, je vozila pošta redno vsak drugi dan, in to je bilo takrat, ko ni bilo ne konj, ne ovs, ne sena, v vojnem času. Gospod Zorko pa si je z vojnega ozemlja pripeljal domu dva vojaška konja, gotovo nista bila predraga, pošta pa vozi časih vsak tretji dan, časih dva dni zaporedoma, kakor pač zahteva trgovina, tako da nikdar ne veš, kateri dan bo šla pošta. Gospod Zorko, za takšen red zaupaljemo se vam prav lepo! Če ne bo boljše, bomo prosili, da zopet gospa Rola prevzame pošto. Takrat si se še mogel s pošto peljati na Ptuj, da ti ni bilo treba iskati voznikov, zdaj pa še pisem ne dobiš redno, kaj še časnike, posebno dnevnike! In vse to

nam je prinesel naš ljubi gospod Zorko. Jugoslavija, vzamaj metlo in napravi red!

Ljutomer. Pri nas se je dne 29. septembra poročila tržanova hči, mnogoletna cerkvena pevka in odbornica Slovenskega pevskega društva v Ljutomeru gđe. Filomena Cimermanova s štabnim narednikom g. Vincencem Pukšičem od 45. pp. Novoporočencema obilo sreče!

Velika Nedelja. Tukajšnji občinski očetje preteklega Ornikovega časa sedaj demokratskega duha bore malo skrbe za dobrobit svojih občanov in povzdigo tega krasnega kraja. Postavili so občinsko tehniko, s katero še do danes ne more stehati živine tukajšnjih Mihovčanov. Našo postajališče se baje namerava opustiti in to vsled demokratskega duha nekaterih Ormožanov. Takemu početju se mora cela občinska okolica upreti z vso silo. Zdaj ko se bo moralo vsled nastalih razmer zidati progo Ljutomer—Ormož, se mora iz tehničnih vzrokov itak postajališče Velika Nedelja spremeniti v postajo, oziroma ogibališče (ogibalno postajo). Mnogo odličnih mož občin Tergovišče, Cvetkovec, Samušani, Oslušovec, Sodinci, Vičanci, Bratonečice, Otok, velik del župnije Sv. Tomaž celo del hrvatskih Križovljan se zavzema iz gospodarskega razloga za zgradbo tukajšnje postaje. Če se proda kakšne svinje, govedo, seno, krompir in vino se mora dve uri daleč čez dva strma hriba voziti na postajo Ormož. Umni gospodar pa mora računati s potratu časa in pa z naravnimi ovirami, če mora za vsako malenkost, ki jo proda v Ormož. Na postajališču je tak nered, da še do danes po 68 letih, kar cemenjeno obstoja, ni stranišča, ne dobrega stanovanja za uradnika. Nobena oblast še dosedaj ni odpravila tega nepravilnosti, pač pa, če proda kmet kaj za en vinar dražje mu stoji kajhe v zakup. Torej se naprošajo: naša narodna vlada in okrajno glavarstvo, da se zavzame za našo postajališče, da se uredi časovnim potrebam primerno. Tudi župani omenjenih občin naj store svojo dolžnost in v doglednem času, ko pridejo velikonedeljski Amerikanci domov, da vidijo napredek in demokracijo Velikonedeljanov in njih okolice.

Ziče pri Ločah. Tukaj je dne 27. septembra v visoki starosti 83 let umrl občesplošni in priljubljeni kmet, mlinar in mnogozaslужni dolgoletni župan Jurij Gosak. Blagemu možu svetila večna luč!

Sv. Rupert nad Laškim. Tukaj se vrši pred 1. nedeljo meseca oktobra, in sicer dne 3., 4. in 5. oktobra, tridnevna podvodstvom kapucinov iz Celja. Udeležili bi se je naj posebno mladeniči in možje, ki so bili med vojsko pri vojaki. Obenem je dne 4. oktobra za to faro molitveni dan vednega čiščenja.

Dramlje. Pozabljive glave, mi Drameljčani! — Med vojno je po več sto kron izžemal iz naših žensk za dostavljanje podpor, mesec za mesecem! Denarja za ruske vjetnike sploh ni bilo dobiti iz njegovih rok. Za 80 cm štruksa za otroče hlačke je vzel po 160 K! Na takega iztiskača se naj zdaj zanašamo, da bo v občino poklical zastopnika za kmeta res odkritosrečno vnete kmetijske stranke? Ali smo na glavo padli? — Pred vojno nas je tiščal v liberalno advokatsko Nar. stranko. Zdaj nas vleče od nje v Samostojno, ki se trdovratno brani ustmeno na shodih in pismeno v „Kmetijskem listu“ zveze z liberalnimi advokati, kot rekdo križa. Priprosta pamet nam pravi, da mora kaka goljufija za tem tičati, poprej ali zdaj ali pa obakrat. V jeseni nas je navduševal v Ft. Juriju in tukaj doma za Jugoslavijo, zdaj nas tlačijo v Samostojno, ki sprejema v svojo sredino smrtne sovražnike Jugoslavije, t. j. Stajerčijance. Drug grd zgled: Pred par meseci je sprejel odborništvo Kmečke Zveze, a od angeljske nedelje sem gori za Samostojno, ki ne more videti Kmečke Zveze. Torej mu ni za dobro gospodarstvo, narodnost in vero. Luna spremeni. Nič možatega. Ali bo treba z njim neki enkrat tako po domače govoriti, kakor so obračunali na kvarterno nedeljo z Mermoljem župljani v St. Ilju in z Drotinikom na Dobju.

Dobova pri Brežicah. Pri nas v Ločah je umrla dne 27. sept. 70 let stara kmetica Marija Deržič, vdova po pokojnem možu, cerkvenemu ključarju Janezu Deržič. Dičile so jo krščanske čednosti: pobožnost, delavnost, usmiljenje do ubogih in ponesrečenih. V svojo gostoljubno hišo je z veseljem obrazom sprejemala popotnike in reveže. Bila je tudi velika dobrotnica larni cerkvi, kateri je pred leti razen drugih dragocenih reči naročila lep baldahin. K grobu so jo dne 9. sept. spremljali mnogoštevilni župljani z gorečo željo in prošnjo: Bog podeli dobri Deržički večno plačilo v nebesih!

Sv. Peter pod Sv. gorami. Umrla je Neža Dekortj po kratki bolezni dne 26. septembra. Bila je vrta kristjanka in naročnica več let „Slov. Gospodarja.“ N. v m. p.!

Razgled po svetu.

Desetdnevna bitka pri Kralczewskem ob Dvini med Poljaki in boljševiki je končana s popolno poljsko zmago.

Amerikanci so pokupili vso bolgarsko žetev tobaka iz let 1919, 1920 in 1921, zagotovili so si kupčijsko pravico za kup vsega bolgarskega tobaka za dobo 50 let.

Davki danes in nekdanj. Res je sicer, da je danes že takorekoč obdačeno vse, toda za časa pruskega kralja Friderika I. so imeli v Nemčiji davke, katerih dandanes skoraj ne poznamo. Tako n. pr. je moral plačati vsak 1 dolar davka, kdor je hotel nositi na svoji obleki kaj zlatega ali srebrnega. Da je smel

kdo lasuljo nositi, je moral plačati na leto 3 dolarje davka. Kdor se je vozil v kočiji, je moral za uporabo dragega tlaka plačati letno tri dolarje. Če si hotel piti kavo, čaj ali čokolado, si moral imeti posebno dovoljenje, za katero si plačal letno dva dolarja. Obdačene so bili opanke, nogavice, čevlji in klobuki. Vsaka moška oseba od 17. leta naprej je morala plačevati osebni davek od pol dolarja do 4000 dolarjev, katerega je moral plačevati kralj za svojo glavo.

Blago je v Italiji, če se pomisli, da velja pri nas 1 L. skoro 5 K, sorazmerno dražje, nego pri nas v Jugoslaviji. Kljub temu pa ljudje, ki so trpeli med vojno pomanjkanje, sedaj, ko jim je odprto svetovno tržišče, kakor blazni kupujejo vse, kar dobe, če potrebujejo ali ne. In ker prihaja blago iz Italije, gre tudi težko prištedeni denar naših ljudi v Italijo. Iz Italije ne prihaja v zasedeno ozemlje razun uradnih plač nikak denar, radi česar bo denar v zasedenem ozemlju kmalu izginil in ljudje bodo prisiljeni delati znova dolgove. To potrjuje tudi dejstvo, da pošilnice in hranilnice na Primorskem brez daljših napovedi sploh ne morejo izvrševati nikakih izplačil. Tako bodo Lahi v kratkem tudi finančno uničili našo zasluženo ljudstvo.

Poštna zveza z zasedenim ozemljem. Dasiravno je preteklo po sklenitvi premirja že skoro leto dni, vendar se poštna razmera med našo državo ter zasedenim ozemljem še do danes niso izboljšale. Pisma čez Svico ter Milan, če pridejo sploh odresatu v roke, rabijo za to pot najmanj par mesecev, ona pa, ki nimajo zaznamka: „Via Milano. Posta estera“, pridejo od sto slučajev morda komaj v enem na cilj. To velja pa le za pisma iz Jugoslavije, kajti ona odposlana iz Nemške Avstrije, Čehoslovaške, Poljske itd. dohajajo navadno hitro in sigurno. Naši begunci in ljudje, ki se nahajajo v Jugoslaviji, so tako popolnoma odrezani od svojih dragih v domovini, tako da tam doli ali pa tu lahko vsi pomrjejo, ne da bi zahtevali ali tu sorodniki kaj izvedeli. Ker je zaprtje pošte v navadi le med vojujočimi državami, in ker mi, vsaj da bi vedeli, z Italijo nismo v vojnem stanju, pozivljamo merodajne faktorje, da končno vendar enkrat odpomorejo tem neznosnim razmeram.

Prehod po Italijanih zasedene demarkacijske črte je silno težaven; včasih je treba čakati na tozadevno dovoljenje celih šest tednov ali pa morda še več. Na meji pregledajo človeka do kože ter mu zaupenijo vse pisane in tiskane papirje in knjige; včasih celo dokumente, kakor n. pr. domovnico, krstni list, šolska spričevala itd., kar ima za potniške in izseljenke lahko najneprijetnejše posledice.

Žide izgnali na Francoskem. Francoska vlada je poljske židovske begunce izgnala iz Francoske.

Književnost.

Anton Melik, Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev. Prvi del. Izdala v zbirki Pota in cilji Tiskovna zadruga v Ljubljani 1919, tiskal Maks Hrovatin. Cena K 10, po pošti 80 v več. Tiskovna zadruga je začela izdajati zbirko poljubno znanstvenih spisov Pota in cilji. Prvi zvezek je pravkar izšel v jako elegantni in priključljivi obliki ter podaja Melikovo Zgodovino Srbov, Hrvatov in Slovencev. V njej nam pisatelj riše precej natančno vso našo zgodovino od najstarejših časov pa do konca srednjega veka. Knjigo toplo priporočamo vsakomur, ki se zanima za našo preteklost. O srbski in hrvatski zgodovini ne podaja nobeno slovensko delo toliko kot Melikovo. Drugi del knjige, v katerem bo opisana naša zgodovina od srednjega veka pa do današnjih dni, izide okoli novega leta.

Prireditve.

V nedeljo, dne 5. oktobra:

Slovensko katoliško izobraževalno društvo v Prevaljah priredi Krekovo slavnost. Ob 10. uri je pridiga in sv. maša za rajnega dr. Kreka. Popoldne ob 4. uri bo pri Ahacu večja prireditve, pri kateri bodo nastopili zopet naši igralci in igralka, tamburaši in pevci. Pridite v obilnem številu! — Izobraževalno društvo pri St. Janžu na Dravskem polju priredi popoldne po večernicah v soli poučni shod s petjem, deklamacijami in poučnimi govori. Stariši, fantje in dekleta, naj se udeležijo v prav obilnem številu: — Bralno društvo na Ptujski gori priredi dne 5. oktobra popoldne po večernicah gledališko predstavo „Svojeglavna Minka.“ Cisti dobiček je namenjen za društveno knjižnico. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala.

V nedeljo, dne 12. oktobra:

Veliki ljudski tabor v Labudu se vrši v nedeljo, dne 12. oktobra, ne pa, kakor se je to prvič poročalo, v nedeljo, dne 5. oktobra. Začetek tabora ob 9. uri dopoldne. Korošci, pridite vsi na to veliko narodno manifestacijo! Vsa društva po širni Sloveniji naj bodo zastopana. Pokažimo, da so želje Korošcev naše želje, da čutimo z njimi. Vsi dne 12. oktobra v Labud! — Dne 12. oktobra se vrši pri Veliki Nedelji velik deklški in ženski tabor. Spored: ob pol 10. uri dopoldne pridiga za Marijine družbe in slovesna sv. maša. Po maši zborovanje zunaj cerkve. Popoldne po večernicah priredijo domača društva igro s petjem in godbo.